

MILAN VINCETIČ

Relikvija brata Hilarija

Monsignoru Rupertu je sredinec kar sam bobnal po mizi. In to je bilo edino, razen muhe, ki je pobrenčavala znotraj dvojnih oken, kar se je slišalo.

“Verjamem vam, spoštovani gospod doktor, da je Vsevišnji usmiljen, a se mi kljub vsemu zdi, da je brata Hilarija le prehitro poklical v svoje kraljestvo. Saj ne pravim, Njegova volja je vsemogočna, pa vendar ...”

“So neke stvari, monsignor Rupert, ki tudi Vsevišnjemu uidejo iz rok,” je pokimaval patolog Fabijan Herynek in se obrnil k vratom. “Dobro je, če so zaprta, monsignor, moj asistent je namreč prava baba, vse mogoče je že raznesel okoli. Poglejte,” je razprl roke, “že skoraj poldrugo desetletje ni skalpel, ki so ga držali ti prsti, zarezal v živo tkivo. A kljub temu nisem le konjederec ali mrhovinar, kajne, monsignor?”

“Bog vsakemu izbere pravo mesto na tej zemlji, dragi doktor,” je potišal glas, “meni je dal, da pasem žive ovčice in da jih pospremim v nebesa, vam pa, da iz njihovih mrtvih teles ...”

“Pustiva to, monsignor,” je počasi vstal in stopil k omarici z domačim žganjem. “Moje delo, dragi moj monsignor, predvsem nima prave cene, pa tudi plačila ne.”

Natočil je. Vonj domačega žganja je pogugnil medlikavo sladkast zrak.

“Kakor koli, monsignor,” je dvignil kozarec, “nazdraviva plemeniti duši rajnega brata Hilarija. In če vam povem po pravici, brat Hilarij ni trpel. No ja, nekaj trenutkov je že hlatal z zrakom, a to je tisti čas, ko vsakdo ...”

“Položi račune,” ga je prekinil monsignor in stopil k oknu.

Kljub mlečnemu steklu je razbral obrise divjih kostanjev in dveh mladih črnih mačk, ki sta se pretegovali na prvem jesenskem listju. Nekje v krošnji je čemerikal ščinkavec.

“Pravzaprav sem vas poklical, monsignor Rupert, da ne bi po nepotrebnem dvigali prahu. Saj veste, kakšni so ljudski jeziki,” je nagubal čelo. “Iz tega, da so v motelu Marilyn zjutraj našli mrtvega brata Hilarija, lahko napletejo holivudsko zgodbo. A ne bo šlo, midva jim bova zavezala jezike: brata Hilarija je namreč pobrala zobna proteza ...”

“Mojbog,” se je pokrižal monsignor, “pa ne boste rekli, da ...”

“Verjemite mi, monsignor,” je mirno odvrnil in položil zobno protezo rajnega na mizo. “A vidite te škrbe in zagriže? To je od spodnjih zob. In od dlesni. Zgodi se, monsignor, marsikaj se zgodi mimo Njegove volje ...”

Zagledal se je v monsignorov obraz: čeljusti so vidno zatrepetale, v oči pa se je trepetavo naselil dvom.

“Brat Hilarij Mu je pošteno služil, doktor,” je povlekel, “pa vendar ...”

“Verjemite,” je prijel monsignora za roke, “tako bo najbolje za vse ... Nima smisla, kot sem že dejal, po nepotrebnem dvigati prahu.”

“Prahu, doktor?” je dvignil pogled.

“Da sva si ja na jasnem, monsignor, bratova smrt je nekaj povsem običajnega za tiste, ki radi pogledajo v kozarec. Vino pa je tudi božji dar, kajne? Je pač zaspal s protezo, monsignor, potem se mu je prevrnilo v želodcu, proteza se je obrnila in bru...”

“Kje naj podpišem, doktor Herynek?” je nervozno segel po pisalu.

Po čelu so se mu zarisale rosne kaplje.

“Za vse ostalo, monsignor, pa boste sami poskrbeli, kajne? Poleg tega pa, monsignor, vidim, da ste občutljive narave, zato bi vam odsvetoval, da bi stopili v prosekuro.”

Vrata so se kar sama podala, doktor Herynek pa si je zadovoljno dotočil in poklical asistenta, ki je nekam nejevoljno sedel za pisalni stroj.

“Protezo je kar pobasal, ta črni pastirček,” je črnil, “čez sto let pa jo bodo razglasili za relikvijo ...”

“Ali pa že prej,” je pridal doktor in začel trgajoče narekovati v diktafon, ne da bi odmaknil pogled od rjavkaste steklenice, na kateri se je pasel večer.

Komaj je stopil skozi vrata knjigoveznice, ga je prijelo, da bi se obrnil. Ni namreč prenašal vonja po papirju, olju, kleju in lepilih. Pa prahu, ki se je dvignil, če si le zamahnil z roko, kaj šele kihnil. Doktor Fabijan Herynek, edinec strojnega mehanika Erwina Heryneka, ki ga je iz Spodnje Avstrije sem naplavil konec prve vojne, se je v mladosti, ko ga je bil oče tudi s palico prisilil, da je z golo roko segal po železju, pa še oljnatem povrhu, zarekel, da ne bo nikoli več držal v golih rokah niti navadnih klešč. Pa se je še kako preobjedel zarečenega kruha: sprva, predvsem v študentskih letih, ko je nova država

komaj zajemala z enim režnjem pljuč, je moral na anatomskih vajah seči tudi po ročajih instrumentov, na katerih se je že delala rja.

"Najbrž ne bo narobe, če aktovko odložim kar za vrati," je dejal namesto pozdrava.

Knjigovez Kristan Šiška, potomec nekih moravskih prebegov, je le prikimal in šele, ko si je obrisal roke v predpasnik, mu je podal desnico.

"S čim vam lahko ustrežem, gospod doktor?" je dvignil pogled.

A se ni srečal z doktorjevimi zenicami. V njih namreč tlivka smrt, tista čudna nočna ptica prepeva v njih, ga je spreletelo, nek potajen skovir kuka iz njih, zato imajo prisev pijanih oči mrliškega oglednika, pred katerim se je kot otrok zmeraj skrtil pod mizo. Njegove roke vlečejo po mrličih, kar predstavljam si ga, kako slastno in globoko zareže pod grodnico, seže z golo roko v prsni koš in ...

"Samo še trenutek, gospod doktor, da lepilo prime. Veste," je začel na dolgo in široko, "dandanes knjige razpadajo kot ljudje. Tudi oni ne vselej po šivih, kajne gospod Herynek? Ne pravim sicer, da me delo ne bi veselilo, a leta me že izdajajo. Mladi mojega dela niti ne povohajo. Hvala bogu, da mi kdaj pa kdaj priskoči žena na pomoč ... Hej, Rada," je zaklical proti vratom nad stopniščem, "gospod doktor so prišli ..."

Na hitro je preletel delavnico: dvoje mojstrskih spričeval, nekaj uokvirjenih gobelinov, ob radiatorju tri skladovnice uradnih listov, pod oknom nekaj kupčkov z navadno vrstico prevezanih časopisov, za mojstrovim hrbtom pa knjigovezni šivalni stroj, rezalnik kartona in stiskalnica.

"Vsi bi radi čez noč, gospod doktor," je napredal knjigovez, "a pogledjte to himalajo papirja in z vsemi mogočimi neumnostmi popisanih listov. Včasih si mislim, gospod doktor," je pošaril po zlepljenih listih na mizi, "da bi bilo bolje, če bi drevesa, ki so jih podrli za vse te neumnosti, požrl lubadar. A kaj moremo," je nemočno dvignil roke, "littera scripta manet, ali kako se že to pravi po latinsko, zato ..."

Doktor Herynek ni maral besedičenja. Kar mimo je šlo. A vendar je delal vtis, da ga njegove besede sila zanimajo.

"Da le niste kot tisti pokojni brat Hilarij, doktor," je spet navil svoj mlinček, "kar zasipaval me je s starino. Sami veste, vi ste namreč doktor ..."

"Za mrliča," mu je segel v besedo.

"Tudi knjige so mrliča, doktor Herynek," je vzkliknil knjigovez, "včasih se mi jih kar upira vzeti v roke ... Tudi mi bi morali nositi medicinske rokavice, doktor," je žvrgolel, "podobno kot bankovci so knjige najbolj okužene stvari na svetu ... A da se vrneva k bratu Hilariju, milostni Bog mu daj večni mir," se je na hitro pokrižal, "ta je bil tič, da mu ni para. Nekoč sem mu dejal: brat Hilarij, najbolje bo, da se odselim v vaš samostan, pa bom pokrpal in pošil vse te vaše knjige. On pa nič, dragi doktor, vsak dan je prinesel kakšno izdelano cerkveno knjižurico pod kuto in jo, ne da bi se oglasil, kar položil na tisti kupček."

Doktor Herynek se je za hipec ustavil na kupčku precej izdelanih molitvenikov in pesmaric.

"Gospod doktor, ste morda za kavico?" se je zaslišalo izza gornjih vrat.

"Ne sprašuj vendar, pa tudi kakavovih piškotov ne pozabi," je dvignil glas in doktorju končno ponudil stol.

Čez dobri dve minuti je delavnico preplaval vonj sveže izbrane kave.

"Ti piškoti, gospod doktor Herynek," je začela med dolivanjem, "so prava stara brnska specialiteta. Moževa mama je bila prava kuharska enciklopedija. Ali laboratorij. Še v času vojne je znala iz otrobov peči poročne torte. Zares, zares," so zasijale njene oči, da se je doktor naglo zdrznil.

"Samo nekaj papirjev iz arhiva bi mi zvezali, mojster," je dejal doktor in namočil piškot v kavo.

V ustih so se mu dobesedno raztopili. Za hipec je ošinil njegovo ženo Rado: skrbno negovan, ne več mlad, a še vedno hudo privlačen obraz. In kavčukove oči. Da, to je pravi izraz, se je od zadovoljstva obližnil, njene oči, v katere potopi še takega ženomrzneža, so pravi strup. Kot tudi hudičeva rogljička na njenih ušesih. In vrat, ki diši po komaj nanešeni glicerinski kremi.

"Kakor hitro bo mogoče, doktor," mu je odvrnila, še preden je odprl usta, "a pogledjte, monsignoru se bo najbrž pokadilo pod nos, če pridete prej na vrsto ... A bomo že poskrbeli, da bo volk sit in koza cela, gospod doktor," je dražljivo položila roko na njegovo dlan.

Mojster Kristan Šiška je seveda poznal na pamet ženine, kot se je rad pošalil, poslovne prijeme. Ponavadi je že ob prvem obisku očarala obiskovalca in mu s tem kratkomalo omogočila, da mu ni bilo treba čez noč obrabiti vseh prstov.

"Čez kakšen teden se kar oglasite, gospod doktor," je znova položila roko na njegovo, "moj mož je priden kot mravlja, pa tudi sama se bom podvizala ... Poleg tega pa ..."

"Kar je sveto, ima namreč časa za celo večnost," je pomrmral doktor in počasi vstal.

"Tudi brat Hilarij je večkrat tako dejal, gospod doktor," je dejal knjigovez, "pa vendar mu ga je prekmalu zmanjkalo."

"Na žalost, gospod doktor," je povesila pogled, "smrt zna biti vražja nepri-dipravka."

"Kot vi," bi mu skorajda na glas ušlo, še preden je obrnil avtomobilski ključ.

Sobotna tržnica okoli semenišča je bila iz zraka videti kot nepospravljen peskovnik. Prav zato jo je zabavala. Še več: postala je kar njen sobotni ritual. Konec tedna ji že leta in leta ni minil brez že postaranih branjev, peteršilja, redkvic in ribarnice, ki pa jo je poredko obiskala. In če jo je že, je, še preden je izpraznila vrečke, stopila pod prho. Ribe smrdijo po mračinah in če ta zaide pod kožo, se je nikoli ne rešiš, je nekje prebrala, to soboto pa jo je vseeno nekaj povleklo po stopnišču.

Še preden je stopila k zaboju zobatcev, je začutila na komolcu moško roko.

"Monsignor, vi?" se je hipoma obrnila.

“Tudi po hrbtu vas nisem mogel zgrešiti, Rada,” se je komaj nasmehnil.

Torej mi je sledil, jo je prešinilo. To semenišče, v katerem se le novici in dijaki nespodobno obešajo na okna in si pasejo oči na ženskah, je še najbolj podobno hobotnici, bi skoraj dejala na glas, ko jo je monsignor še enkrat diskretno potipal za komolec.

“Pravzaprav sva se srečala čisto po naključju, draga gospa Rada,” je prestopil monsignor, “bliža se namreč postni čas, pa mi je bilo naloženo, da se malce razgledam po ribarnici. Pa vi,” je pokazal naokoli, “kakšno morsko pošast si boste izbrali?”

“Tudi mene je poslal mož z isto nalogo kot vas vaši,” mu je odvrnila, “a po tolikih letih še zmeraj ne ločim med belo in plavo ribo ...”

“Za te reči pa je imel pravi nos pokojni brat Hilarij, draga gospa,” je naredil zaskrbljen obraz, “če bi vi vedeli, kakšne čarovnije je znal z ribicami ... Če se smem pošaliti, bi mu še Jezus zavidal. Z eno samo ribo je nahranil ...”

“In to s tako, monsignor,” je trgovec za pultom širom razprl roke, “ali pa s tako, kot je pred vami ...”

Bil je eden od prodajalcev, ki ga bilo povsod in za odtenek preveč.

“Moj mož se zelo napreza, monsignor,” je skušala obrniti tok pogovora, “samo še kakšnih ducat knjig morava zvezati ...”

“Saj vas nisem za to zmotil, draga gospa, na vašo hišo pa se ja lahko zanesem. Brat Hilarij vas ni mogel prehvaliti. Veste,” se je popraskal po bradi, “o vas je govoril s posebnim tonom. In s posebnim veseljem, gospa Rada, in ko vas tako gledam, vidim, da je imel še kako prav ...”

Zmrazilo jo je. Monsignorju je najbrž že prišlo kaj na uho. A smrt brata Hilarija je vendar pojasnjena.

“Prav imate, gospa Rada,” jo je prijel za roko, “za bratom Hilarijem je ostala velika praznina. Sámó veselje ga je bilo. Ali veste, da njegovo meniško ime pomeni v grščini in latinščini ‘veselje’, zato bi ga lahko po naše klicali kar Veselko? In,” je pazljivo segel v žep, “to ...”

“Mojbog, je to, kar držite v rokah, tista njegova usodna proteza, monsignor?” je skoraj kriknila.

“Odkar je bil poklican, jo nosim kot amulet,” je spustil glas, “čeprav bi jo lahko razglasil za ...”

“Samo da vam prinaša srečo, monsignor,” mu jo je vrnila, “pa ne samo pri izbiri rib ...”

Obrnil se je in pridvignil očala. Komaj je izpustil njeno roko, je izginila, med vrati nad stopniščem pa je njeno na videz drobno postavo vzela nenadna ploha, ki se ni razkadila do poldneva.

Doktorja Heryneka je spet izstrelilo v pijansko orbito. Vsake toliko ga je vrglo iz tirov in v teh dneh, za katere je trdil, da so del moškega klimakterija, je spustil vajeti iz rok. Ponavadi sta vandrata z asistentom, ki pa ga je, čeprav mu ni manjkalo pivske kondicije, komajda dohajal. Stopal je za njim kot kak

zbehan mešanček, medtem ko je doktor koračil spredaj kot gora, ki se ji mora vse ukloniti. Z razpetim suknjičem in krvavimi očmi je oblajal vsako mizo, se primajal k šanku in pometel na tla vso pijačo, potem pa vehementno potegnil denarnico na plan in raztrosil bankovce po tleh.

"Hehe," se je krohotal, "krvavi so, pa ne od žive, temveč od črvice krvi. Nič me ne glejte," je kričal, "vsi pridete pod moj nož in takrat vam ne bo pomagal noben bog. Takole vas bom," je zasrepel, "tu pod vratom bom začel, potem pa potegnil skozi grodnico, hrsk, se bo slišalo, moj mesarček pa vam bo medtem ogulil lobanjico ..."

Pa se Marylin vseeno ni izpraznil. Le umikali so se mu in mu skrivaj plačevali, misleč, da ga bo podrl prav njihov viski.

A ga ni. Doktor Herynek je bil v teh dneh prava žival. Pozibaval se je kot rečni vlačilec, tu in tam celo po kmečko pljunil, potem pa se sesul v stol. In za nekaj drobnih sekund zakinkal. In potem spet planil.

"Kako že gre tista najina pesem, mesarček?" je podrezal asistenta, ki se je komaj držal na nogah. "Tista o bratu Hilariju," je zarobil, "kako že gre?"

Asistent je stisnil ustnice in se trpko zagledal v prazno. Motel Marylin se je grozljivo gugal, obrazi, ki so se mu umikali ali dvigali kozarce, so dobivali ptičje zarise, celo kljuni so jim zrasli, gostje so racali kot okorni pingvini, medtem ko je doktor momljal tisto svojo kvanto o bratu Hilariju.

"Brat Hilarij šel je gor,
da sedel bi na božji tron,
ta brat Hilarij, črn patron,
je romal po hudičev lon."

Doktor Herynek sicer ni bil brez posluha, pa tudi besede so mu tekale, a ko mu je pijača silila nad grlo, je le hripal. Do onemoglosti je ponavljal svojo obskurno pesmico, ki sta jo zložila na svojem pijanskem obhodu, in do grgravosti žagal o bratu Hilariju, ki ga je večina gostov poznala.

"Saj se mi ni zameril, ta bratec," je dvignil glas, ko je začutil plaz očitajočih pogledov, "le pesmico sem mu zložil. Lahko bi stala," je kolcnil, "celo na njegovem križku ..."

A čas je naredil svoje. Seveda s pijačo. Glava mu je vse pogostejše klecnila, pa tudi kupčki so se mu glasno rušili. Vse pogostejše in za daljši čas ga je zmanjkovalo. Najbrž bi ga kar odneslo, če se ne bi na podiju pojavil žongler kot predzadnja točka barsko-kabaretnega programa. Marylin je namreč slovel po izbranem programu, v katerem ni manjkalo požiralcev ognja ali mečev, najpogostejše pa se je publika zabavala s pitonom, ki ga je krotila že malce mrzovoljna striptizeta.

Doktor Herynek je sunkovito dvignil glavo. In zanemel: žongler je bil pravi. Kako so se vrtele kroglice in izginjale v njegovih dlaneh! Kar šest hkrati. Vsake toliko je katero ujel z usti. Nič večje niso bile kot za namizni tenis. In še več: zdaj je ujel kar dve hkrati. In če bo šlo tako naprej, je tuhtal doktor, medtem ko je njegov asistent glasno zehal, mu bosta v rokah ostali le dve. In kako visoko jih je izpljunil in hkrati ujel drugo!

"Kaj misliš, kdo bi lahko to naredil kot on, mesarček?" je sunil asistenta.

"I," je zazijal z odprtimi usti, "ti ..."

"Nimaš prav, moj mesarček," se je zazibal, "nekdo drug, ha?"

Natakar mu je dal s kretnjo vedeti, naj utihne. Kar pa ga je še bolj podžgalo.

"Tudi oni," je pokazal, "tudi oni žogohitrc, če mu katera pade pregloboko v golt, mi bo prišel pod nož. Enega takega, ki se je tudi igralkal s kroglicami, sem nedavno že obdelal, enega," je zakvakal, "tistega, ki ni prišel gor, kajne, moj mesarček," je objel asistenta, ki je le križemgledo prikimal.

Hipec zatem, ko se je žongler priklonil, a še ne izginil za zaveso, sta spet zakrutila tisto nesrečno o bratu Hilariju. A komaj sta dodobra zajela zrak za tretjo vrstico, ju je od zadaj popadlo dvoje rok. Še preden sta se ovedla, sta butnila na asfalt.

"A ga vidiš, moj mesarček, kako se nama smeji," je pokazal nekam proti vratom, med katerimi je prestopala polmračna postava. "To je tvoje maslo, a ga tudi tako ne boš posadil na božji tron," je besno požugal proti postavi, za katero je bil prepričan, da je monsignorova, in pomagal vstati asistentu, ki je začel glasno nergati zaradi bolečega kolena.

Mojster Šiška pa si je obrabil roke do komolcev. Potihem je klenil Hilarijeve bukve, ki so mu, če je bil le malce nepazljiv, dobesedno razpadale pod prsti.

"Monsignor prihajajo," je naveličano dejala Rada in zagnila zaveso.

Tokrat je bil monsignor precej zlovoljen. Postavil se je ob mizo, se naslonil nanjo in z očmi preletel nič kaj manjši kupček bratovih nabožnih knjižic.

"Razumem njegovo skrb, mojster," je dejal čez čas, "a je meni nakopal več skrbi kot vam. Pomislite," je nadaljeval po daljšem premisleku, "svoje vernike je naplahtal. Prinašali so mu te knjižure, ki so se že leta valjale po podstrešjih in bile bolj za mišjo kot za dušno hrano, prinašali, da bi imel izgovor ..."

"Izgovor?" je ponovil mojster z istim tonom.

"Da bi prihajal k vam, mojster," je potihoma dodal monsignor in vzel s kupčka naključno knjigo. "Nič ne pravim," jo je obračal v rokah, "a lastniki jih zahtevajo nazaj ..."

"Ste morda za kavo in šilce grenkega, monsignor?" se je oglasila Rada.

Ne da bi čakala na odgovor, se je vzpela po stopnicah. To je torej to, zaradi česa je brat Hilarij ponoreval s temi knjigami, jo je meril. To, da se tako skrivnostno nasmiha in da ima luciferja v očeh. In da se tudi pred mano, starim možem, pozibava z zadnjico kot prešuštnica. Njeno telo je presneto vabljivo, bi skoraj na glas dejal, zato ni čudno ...

"Kaj bova torej s temi knjigami, monsignor?" ga je prekinil mojster.

"Nič, odpeljali jih bomo na župnišče in oznanili, naj vsakdo pride po svojo. Če bi brat Hilarij tako nadaljeval, bi nas še spravil na boben, kajne?"

Rada je medtem pridišala s kavo. Lase si je bila zvezala v rep, pa tudi uhane je snela. In si, to monsignoru ni ušlo, sveže pordečila ustnice.

"Te knjige so večni spomin na bratovo prizadevnost in njegovo neomajno ljubezen do Boga, monsignor," je začela. "Da bi vi videli," se ji je kar odprlo, "s kakšno ljubeznijo je govoril o božji besedi. Ki da ne sme končati na podstrešjih, v kletah ali omarah. Vi ne veste, s kakšno gorečnostjo so se dotikale njegove dobre roke teh platnic. In ko je moj mož omagal, sem mu priskočila na pomoč. Včasih je do jutra s prsti likal zmečkane liste ali gladil platnice. Ščasoma se je naučil osnovnih stvari, monsignor ..."

Med prsti je nervozno vrtel kavno skodelico. Pravzaprav se je zazrl v usedlino.

"A vi verjamete v te podobice, ki se jih da razbrati z dna skodelice?" je dvignil oči.

Rada je umolknila. In s tem pritrdila.

"To so babje marnje, monsignor," je črnil mojster.

"Ali pa božje ali hudičeve risbice ... Kakor koli, mojster," je porinil skodelico predenj, "ali morda kaj razberete iz teh kavnih pack in čačk?"

"Trije krogi, če jih pogledam od zgoraj, pa kar kroglice, so več kot na dlani, monsignor."

"Kakšne kroglice?" si je Rada primaknila skodelico in rahlo pobledela.

"Lahko si jih razlagamo tudi drugače, draga moja," je monsignor razširil roke, "lahko so tudi svetniški siji ... Vidita torej, da se ne moremo nikoli zanesti na svoje oči."

Potem je zavladala tista tišina. Zrli so drug mimo drugega in v mislih tehtali pravo besedo.

“Ne bom dopustil,” je nabiral monsignor, “da se okoli brata Hilarija naplete kar koli nespodobnega. Oni dan, najbrž je tudi vama prišlo na uho, je v motelu, v katerem so našli rajnega brata Hilarija, kvantal tisti doktor Herynek. Skupaj z asistentom sta popevkala neko burkaško pesmico, ki sta si jo najbrž sama napletla. Brat Hilarij si ne zasluži, da bi se obračal v grobu, kajne gospa?”

Prijel jo je za roko, ki je rahlo trznila. Čutila je monsignorovo toploto, ki se je spreminjala v neprijetne mravljinice.

“Potišal bom ta vihar,” je stisnil zobe, “pa naj stane, kolikor hoče. Sicer pa, te njegove knjige, kot smo se zmenili, kar pustita, bomo že uredili ... Pa Bog z vama,” je počasi vstal in se napotil, ne da bi se obrnil, na dvorišče.

“Škoda je le, da sva ob zaslužek,” je dejal mojster in stopil za ženin hrbet.

Kot bi bila uročena, se je bila pilepila na monsignora. Njegova temna postava je hitela pod balkoni in zaradi pripeke spuščeni roletami, tu in tam je odsevnila v izložbi, ko pa je zavil k semenišču, si je globoko oddahnila.

“Na svež zrak moram, Kristan,” je dahnila in ga rahlo odrinila.

“To poletje se kar norčuje iz ljudi,” je pridral in na hitro zvrnil šilce, ki se ga monsignor ni niti dotaknil.

Komaj je preletel zadnjo stran tedenske priloge, je zavelo po blagem parfumu.

“Če vas nadlegujem, gospod doktor, ne bom prisedla,” je dejala namesto pozdrava.

Bila je za odtenek mladostnejša. In bolj sveža. Tančico, ki ji je zakrivala obraz, je odgrnila s pihom, pa tudi torbico, ki ni bila kar na slepo vzeta iz njene garderobe, je pazljivo obesila na sosednji stol.

“Čas je, da se srečava in pogovoriva, gospa Rada,” je odvrnil in zaprl časopis.

“Naj vas ne skrbi, gospod doktor, Marylin resda izgleda kot zadnja luknja, a za diskretnost je poskrbljeno na najvišji ravni. Govorim vam iz lastnih izkušenj, te stene, ki jih vidite, so gluhe in slepe ...”

Natakar, ki je doktorja takoj spoznal, se je priklonil in začel naštevati izbrana vina.

“Belo ali črno, gospa?” so zasijale njegove oči.

“Samo da je pozna trgatev, Leon,” je odgovorila natakarka in predela noge.

Čez čas se je odgrnila zavesica separeja. Tega, da je natakarka, medtem ko je odpiral vino, pomežiknil Radi, doktor zaradi modrikaste svetlobe ni opazil.

“Monsignor je nekaj zavohal, doktor,” je dejala po prvem požirku. “Oni dan se je oglasil pri nama. A sreča, da imam tako dobrega moža. Hočem reči, tako naivnega. Tudi če bi me dobil pod katerim, ne bi verjel.”

Doktor Herynek se je zagledal vanjo. Tipična koketa. Ki ve, zakaj jo ima. In kako se vrtijo moški z mezincem. Mene pa ne boš, Rada, je premleval, svojemu Kristanu lahko natikaš rogove, mene ne prekanijo niti večje premetenke.

“Najbrž imate slab dan, doktor,” je malodušno dvignila kozarec.

“Samo malce utrujen sem, gospa,” je odvrnil.

“To so ženski izgovori, moj doktor,” je stegnila roke in jih položila na njegove podlahti. “Najbrž se mnoge bojijo vaših rok, doktor, a povem vam, da mene privlačijo prav take. Ko sem davno tega srečala mojega Kristana, so mu dišale po lepilu. Kot muha na med sem se zalepila nanje, potem pa je z leti lepilo vse bolj popuščalo. Danes je moj Kristan mrtvak, moj doktor,” je spustila glavo.

“Ne govorite mi o mrtvaki, gospa Rada ...”

“Samo Rada, Fabjo,” je trknila s kozarcem.

V separe je prihajala zmerna glasba. Nek počasni jazz. Morda blues. Vino je počasi razmehčalo kretnje. Vsaj Radi, saj je postajala vse bolj zgovorna.

“Oni dan pa si se nažrl, Fabjo,” je kar prasnila v smeh. “Vse vem, niti ust ti ni treba odpreti, a tista tvoja burkaška pesmica o bratu Hilariju je preveč zarobljena. Vem, dobro vem, tebi se imam zahvaliti, toda bratu Hilariju se kratkomalo nisem mogla upreti. Verjemi, ženske zavohamo moške, tudi če so stokrat zaklenjeni ali zarečeni. Že s prvim dnem sem vedela, da prihaja zaradi mene ...”

“Zakaj mi to pripoveduješ, Rada?”

Njegove oči so dobile stekli sij. Sij samca, ki ga je podžgalo vino. In ta presneti parfum. Čeprav je bil njegov nos zaradi lizola in razkužil otopel, se mu ni mogel upreti. Pa tudi lepo zapečenega jastoga, ki je pridišal skozi zaveso, je zaznal, še preden je Leon pospravil mizico.

“To pa je presenečenje, Fabjo!” je skoraj vzkliknila. “Kot da mi bereš misli. Veš, kaj bi ob tej priložnosti razmišljala kaka dvajsetletnica? Da me hočeš zasnovati.”

“Kdo ve, Rada,” je ciknil doktor in si pogrnil prtiček po kolenih.

Jastog je bil slasten, pa tudi ostro začinjena omaka je bila kot nalašč za drugi refošk.

“A tvoj asistent ve, Fabjo?”

“Toliko kot jaz, a je tudi on zavezan molčečnosti ... Smrt zaradi zobne proteze, oprosti Rada, ker ravno ješ, je več kot pravljica ... Kdo le bi podvomil, četudi ...”

“Ima povsem zdrave volčje zobe,” je pomežiknila in dvignila kozarec.

S prstom je začel risati kroge po lužici politega vina.

“Pomisli, Fabjo, tudi ti si obnorel z nekakšnimi krogi in kroglicami. Zadnjič so se krogi prikazali v monsignorovi kavi. In veš, kaj je rekel: da so to najmanj trije svetniški siji brata Hilarija,” se je zagledala vanj.

Tudi doktorju so začele preskakovati besede. Pa tudi kretnje so se vidno upočasnile.

“Ali veš, doktor, kaj je imel najraje brat Hilarij?” je igrivo dvignila pogled. “To,” se je zasmejala in šla pod mizo z nogo med njegove. “To,” je povrtela stopalo po njegovem razporku, “prav to je razgnalo brata Hilarija, da ...”

“Ali pa to,” ji je v istem hipu pomolil zaprto dlan. “Zamiži in odpri mojo roko, Rada,” je dejal in prav tako pogledal v stran.

“Mojbog, Fabjo, od kod ti to?” je pobledela in sunkovito odrinila njegovo roko.

“Tiček je zobal in jih pozobal,” se je nasmejal.

“Pa ne boš rekel, da si jih našel v njegovem grlu, doktor?” je zajecjlala.

“Poglej, kaj znam z njimi, Rada!” je dejal in smeje vrgel japonske kroglice pod strop.

In jih z veliko težavo poskušal ujeti z usti.

“Ne gre mi še tako kot tistemu mojemu žonglerju, Rada,” jih je izpljunil. “Ne, ne, nisva se tako zmenila,” jo je zgrabil za roko, ko je segla ponje. “Tako zlahka ti jih ne vrnem, Rada, najmanj pa zastonj,” jo je pobalinsko uščipnil v lice, z levico pa se ustavil na njenem kolenu.

“Nesramnež,” ga je krcnila po roki in jezno pograbila vilice, s katerimi bi mu, če ne bi prav takrat Leon pokukal skozi zavesice, prav gotovo iztaknila oči.

Teden dni po tistem, ko so skozi stranski vhod motela Marilyn odnesli doktorjevo truplo, se je oglasil asistent. Bil je videti prekrokan. Od doktorjevega pogreba se je le nažiral in nažiral. Kot da ga ne more in ne more preboleti. Z začasnim patologom, ki na poziv prihaja s klinike, ni mogoče spregovoriti več kot pet besed, se je mrščil, medtem ko si je doktor Herynek pri obdukciji popevkal. Prav takrat so mu sinile v glavo tiste obskurne pesmice. Poleg tega mu je docela zaupal, ta, ki šele specializira patologijo, pa se ima za več kot boga.

"A sem ga ukanil, gospa Rada, čeprav je prepričan, da mu ne more uiti izpod skalpela niti lasek," je dejal po dolgem premisleku. "Poglejte," je odprl dlan, "so mogoče te reči vaše?"

Stisnilo jo je. Za hipec jo je zamajalo, da se je morala nasloniti na steno.

"Najbrž od lepil in kleja, gospa, ali pa vam je padel sladkor," ji je asistent pristavil stol. "V tej vaši delavnici še kako potrebujete ventilator, zato bi bilo prav, da navkriž odprem okna."

"Samo tega ne, vsi papirji bodo šli v zrak. Monsignor in stari, s katerim sta zadnje čase kar na ti, bi me zmlela. Dajte mi te moje kroglice, gospod asistent," je stegnila roko, "le kaj vam bodo?"

"Še dobro, da na doktorjevem telesu ni bilo nobenih znakov nasilja. Le grda udarnina na levi roki. Najbrž je udaril po robu postelje, ko je lovil zrak," je šepetaje nadaljeval.

"Ne boste rekli, da je bila spet proteza, gospod asistent?" si je oddahnila.

"Uradno ja," je prikimal asistent. "Bil je obseden z njimi, gospa Rada. Če je le imel čas, jih je lovil z usti. Še mene je naučil, pogledajte," je spretno vrgel kroglice v zrak in jih še spretnjeje ujel z ustnicami. "A to zna biti hudo nevarno, gospa, kajne?" se je topo zazrl vanjo.

Vedela je, da je vse orožje v njegovih rokah. Da ve več, kot si lahko predstavlja.

"Boste rumček, gospod?" je pretrgala molk in odprla priročno omaro. "Z monsignorom sta jo izhlapela, pesjana, knjig brata Hilarija pa se nista niti dotaknila. Zadnje čase sta kot rit in srajca. A vseeno ga je še ostalo za poldrugi šilček."

"Naj so stokrat vaše, vam jih še ne vrnem, gospa Rada," je dejal čez čas, "malce še moram izpiliti tehniko lovljenja, poleg tega pa ..."

"Še sreča, gospod asistent," je položila roko na njegov komolec, "da sem takrat zamudila, kot je v moji navadi. Lahko bi me celo obtožili umora. Tako pa sem čista, kajne?"

Zasrepela se mu je oči, da jih je moral povediti.

"Ko se bom naučil s temi vašimi kroglicami vsaj tako dobro kot moj doktor Herynek ..."

"Bo najbolje, da jih v črni šatuljici, ki se ne bo dala odpreti niti z nebeškim ključem, predate monsignoru," ji je ušel mučen nasmešek.

Nakrivil je ustnice in umaknil njeno vse bolj nemirno roko.

"Zobna proteza je vendar preveč banalna relikvija bodočega mučenika," je vrgla lase na ramena in zdolgočaseno odrinila kroglice proti asistentu, ki se mu ni in ni mudilo oditi.